

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia

6

listopada 2023 r.

ZP-NKWR.431.2.59.2023.AO

Pani
Elżbieta Makowska
Dyrektor
Domu Szóstka
w Wałbrzychu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 11 – 13 października 2023 r. na podstawie art. 122 i art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.) kontrolerzy Aleksandra Ogrodnik inspektor wojewódzki przewodnicząca kontroli oraz Jacek Sujka inspektor wojewódzki z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadzili kontrolę kompleksową w trybie zwykłym w Domu Szóstka w Wałbrzychu przy ul. Truskawkowej 12, zwanym w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką” lub „Domem”.

Przedmiot kontroli obejmował działalność Placówki w zakresie dokumentowania pracy opiekuńczo – wychowawczej, przestrzegania praw dziecka oraz zgodności zatrudniania pracowników z wymogami kwalifikacyjnymi.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 22 czerwca 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na II półrocze 2023 r.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 października 2022 r. do dnia 11 października 2023 r. funkcję dyrektora Placówki pełniła Pani Elżbieta Makowska, odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach.

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny. Kontrola została odnotowana w Księżce kontroli pod numerem 57.

Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, akt osobowych pracowników oraz wyjaśnień złożonych przez dyrektora Placówki. Ilekroć w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „ustawie”

lub „rozporządzeniu” należy przez to rozumieć ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lub rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. 2011, Nr 292, poz. 1720).

W toku przeprowadzonych czynności kontrolnych ustalono:

Dom Szóstka w Wałbrzychu przy ul. Truskawkowej 12 jest publiczną placówką opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjno – interwencyjnego prowadzoną przez Miasto Wałbrzych na podstawie zezwolenia Wojewody Dolnośląskiego nr ZP-ZS.9423.9.2016.MO z dnia 1 września 2016 r. z późn. zm. Placówka zabezpiecza 14 miejsc dla dzieci pozbawionych opieki rodziców własnych. Na dzień kontroli w Placówce umieszczonych było 13 wychowanków. Wszystkie dzieci zostały skierowane i umieszczone w Placówce na podstawie orzeczeń sądowych. Wśród wychowanków Placówki było troje dzieci, które w dniu umieszczenia nie miały ukończonego 10. roku życia, w tym jedno z nich zostało przyjęte do Placówki wraz ze starszym rodzeństwem w trybie art. 95 ust. 2 ustawy. Dwoje pozostałych dzieci zgodnie ze skierowaniami oraz postanowieniem sądu, pomimo wieku, zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej, w myśl art. 103 ust. 1 pkt 2 ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 17, 19, 80-86)

Spełniając wymóg wynikający z § 17 ust. 5 rozporządzenia w Domu prowadzono ewidencję wychowanków, która zawierała informacje w wymaganym zakresie, tj.: imię i nazwisko dziecka, datę i miejsce urodzenia dziecka, adres ostatniego miejsca zamieszkania dziecka, aktualny adres zamieszkania rodziców dziecka lub jego opiekunów prawnych.

Zgodnie z art. 93 ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy Placówka z chwilą przyjęcia wychowanka podejmowała kontakt z pracownikami socjalnymi i asystentami rodziny z MOPS w Wałbrzychu celem rozpoznania sytuacji życiowej dziecka i rodziny. Powyższe pozwalało na opracowanie planu pomocy dziecku, ze szczególnym uwzględnieniem powrotu dziecka do rodziny. Rodzice zapraszani byli do udziału w posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, gdzie mieli możliwość przedstawienia podjętych przez siebie działań w celu odzyskania opieki nad dzieckiem. Rodzice w kontaktach z pracownikami Placówki uzyskiwali wiedzę w jaki sposób mogą podnieść swoje kompetencje rodzicielskie oraz gdzie można otrzymać pomoc w sprawach uzależnień będących najczęściej powodem odebrania dzieci z rodziny. Dyrektor Placówki oświadczył, że rodziny mogły kontaktować się ze swoimi dziećmi osobiście w wyznaczonych terminach odwiedzin na terenie jednostki oraz telefonicznie, również na numer służbowy, gdy dziecko nie miało własnego telefonu.

Fakt współpracy z rodzicami biologicznymi był dokumentowany, w tym w kartach pobytu, o których mowa w rozporządzeniu.

(dowód: akta kontroli str. 17, 21)

Analizując przestrzeganie przez kontrolowaną jednostkę przepisów art. 136, art. 137 i art. 138 ust. 1 ustawy dotyczących organizacji i dokonywania okresowej oceny sytuacji dziecka w placówce stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą dla dzieci z grupy kontrolnej zorganizowano dwa posiedzenia Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka z zachowaniem ustawowych terminów. W przypadku posiedzenia dotyczącego jednego dziecka, nie uczestniczył w nim pedagog zatrudniony w Placówce. Pedagog złożył wyjaśnienia w tej sprawie. Na podstawie przedłożonej dokumentacji z posiedzeń zespołów stwierdzono dokonywanie ocen wychowanków we wszystkich obszarach opisanych w art. 136 ustawy. Po zakończeniu okresowych ocen sporządzane były wnioski o zasadności dalszego pobytu dziecka w Placówce, które przekazano do sądu.

(dowód: akta kontroli str. 46-56)

W obrębie badanej próby kontroli ustalono, że dla każdego wychowanka Placówki sporządzono diagnozę psychofizyczną, o której mowa w § 14 rozporządzenia. Stosowne dokumenty były przygotowywane przez pedagoga lub psychologa. Merytoryczna ocena przedłożonych diagnoz wykazała, że każda z nich zawierała: opis mocnych stron dziecka, przyczyny kryzysu w jego rodzinie, opis relacji dziecka z otoczeniem, opis rozwoju, wskazania dotyczące dalszej pracy pedagogicznej, pracy z rodziną dziecka oraz przygotowania do usamodzielnienia.

(dowód: akta kontroli str. 26 – 32)

Na podstawie diagnozy psychofizycznej dziecka, wychowawca kierujący procesem wychowawczym opracowywał plan pomocy, o którym mowa w § 15 rozporządzenia. Każdy poddany ocenie plan zawierał dane osobowe dziecka, datę jego sporządzenia, cel główny pobytu w Placówce oraz opis działań krótkoterminowych i długoterminowych w obszarach: środowisko rodzinne dziecka, potrzeby dziecka w sferze opiekuńczej, rozwojowej, emocjonalnej, usamodzielnienia oraz zdrowia i rozwoju fizycznego. Plany pomocy modyfikowane były na posiedzeniach Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb. Dla jednego dziecka nie został jeszcze sporządzony plan pomocy ze względu na niedawne przyjęcie do Placówki.

(dowód: akta kontroli str. 33 – 42)

Dla wychowanków kontrolowanej jednostki prowadzone były karty pobytu zawierające informacje w zakresie, o którym mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia. Karty pobytu uzupełniane były nie rzadziej niż co miesiąc, a zawarte w nich informacje pozwalały na czytelne ustalenie aktualnej sytuacji dziecka przebywającego w Placówce, w tym pracy z rodziną na rzecz jej reintegracji.

(dowód: akta kontroli str. 45 – 46)

Dla wychowanków Domu prowadzone były odpowiednio arkusze badań i obserwacji pedagogicznych i/lub psychologicznych. Oba dokumenty zawierały podstawowe informacje o dziecku, opis przebiegu obserwacji lub kontaktu oraz podpis osoby dokonującej wpisu. Częstotliwość adnotacji była zależna od bieżących potrzeb. W zakresie obowiązku prowadzenia kart udziału w zajęciach prowadzonych przez specjalistów dla dzieci tego wymagających, dyrektor Placówki złożył do akt kontroli oświadczenie, które wskazuje, że w okresie objętym kontrolą, wychowankowie uczestniczyli w wielu zajęciach o charakterze diagnostycznym, wspomagającym, korygującym, stymulującym, interwencyjnym, edukacyjnym i socjoterapii. *(dowód: akta kontroli str. 20,57– 64)*

W okresie objętym kontrolą dyrektor, w świetle art. 100 ust. 4 ustawy, dokonał zgłoszeń informacji do ośrodka adopcyjnego o dzieciach przebywających w Placówce z uregulowaną sytuacją prawną w celu kwalifikacji ich do przysposobienia.

(dowód: akta kontroli str. 17)

Postępowanie kontrolne wykazało, iż w kontrolowanym okresie jeden wychowanek opuścił Dom w wyniku usamodzielnienia. Z uwagi na to, iż dziecko w momencie przyjęcia do Placówki miało już ukończony 17 rok życia, niemożliwe było zachowanie terminu wynikającego z art. 145 ust. 2 ustawy dotyczącego ustanowienia opiekuna usamodzielnienia przynajmniej rok przed osiągnięciem pełnoletności. Opiekun usamodzielnienia, w świetle art. 145 ust. 3 ustawy, został zaakceptowany przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie. Sporządzono indywidualny program usamodzielnienia, który został zaakceptowany przez kierownika właściwego centrum pomocy rodzinie.

(dowód: akta kontroli str. 17, 65-77)

Celem przestrzegania przepisów § 11 ust. 2 i § 12 ust. 2 rozporządzenia dotyczących sprawowania opieki nocnej w placówce opiekuńczo – wychowawczej, w tym dokonywania co najmniej trzech obchodów placówki, przedłożono dokument pod nazwą „Raport dobowy” zawierający szczegółowe informacje dotyczące wychowanków i ich funkcjonowania w czasie dyżurów dziennych i nocnych. W „Raporcie dobowym” odnotowywane były cztery obchody nocne w godzinach: 22:00, 24:00, 03:00 i 06:00.

(dowód: akta kontroli str. 19)

Zgodnie z § 5 rozporządzenia, w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej dyrektor winien przeprowadzić stosowne postępowanie wyjaśniające oraz powiadomić w ciągu 24 godzin rodziców dziecka, Policję, sąd, asystenta rodziny i powiatowe centrum pomocy rodzinie. Zgodnie z oświadczeniem dyrektora, w Placówce obowiązuje procedura postępowania w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności dziecka. W okresie minionych 12 miesięcy zdarzyły

się trzy przypadki uzasadniające uruchamianie ww. procedury. Dyrektor Placówki w każdym przypadku prawidłowo powiadamiał stosowne podmioty. *(dowód: akta kontroli str. 22, 78)*

W Placówce przestrzegany był przepis § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia, nakazujący comiesięczne wypłacanie dzieciom kwot pieniężnych do własnego dysponowania. Na podstawie przedłożonych list wypłat kieszonkowego za okres objęty kontrolą stwierdzono, że minimalna kwota kieszonkowego wynosiła 12 zł, a maksymalna 45 zł. Listy wypłat były podpisywane przez wychowanków lub dołączano do nich potwierdzenia dokonania przelewu pieniędzy dla wychowanka przebywającego poza Placówką.

(dowód: akta kontroli str. 17, 79)

Kwalifikacje zawodowe dyrektora Domu Szóstka Pani Elżbiety Makowskiej zostały zweryfikowane pod kątem zgodności z ustawą w postępowaniu kontrolnym Wojewody Dolnośląskiego nr ZP-NKWR.431.2.29.2019.MS1 z dnia 25 czerwca 2019 r. Ponadto analiza akt osobowych wykazała, iż osoby zatrudnione w Placówce na stanowiskach wychowawców i pedagoga, spełniały wymogi, o których mowa w art. 98 ust. 1 i ust. 3 ustawy.

Odstąpiono od oceny zgodności zatrudnienia Pani Katarzyny Pyryt na stanowisku zastępcy dyrektora Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Wałbrzychu z przepisami ustawy o pracownikach samorządowych, gdyż nie stanowią podstawy prawnej niniejszego postępowania kontrolnego. *(dowód: akta kontroli str. 89-96)*

Przestrzeganie przez Placówkę zapisu art. 4 pkt 1 - 11 ustawy zostało zweryfikowane w trakcie przeprowadzonych indywidualnych rozmów z obecnymi dziećmi i zasięgniętych opinii, z uwzględnieniem wieku dzieci, możliwości intelektualnych oraz stopnia dojrzałości poznawczej. Wychowankowie wyrazili wolę do rozmów, wykazując otwartość komunikowania się z osobami kontrolującymi. W Domu umożliwiano dzieciom osobiste kontakty z rodzicami. Dyrektor Placówki urlopował dzieci do domów rodzinnych na weekendy, święta, przerwy w nauce szkolnej, ustalając indywidualnie częstotliwość kontaktów z rodzicami. Dzieci zaznajomiono z organizacją Placówki, wychowawcami i pozostałymi osobami pracującymi w Domu, schematem dnia. Dzieci miały możliwości uczestnictwa w zajęciach sportowo – rekreacyjnych i wychowawczych. W trakcie rozmów indywidualnych z dziećmi ustalono, iż znały one swoje prawa i obowiązki, z którymi były zapoznane przez osoby pracujące z nimi. W ramach przygotowania do samodzielnego życia wszyscy wychowankowie sprząтали swoje pokoje, dbając o utrzymanie ich w czystości. U dzieci rozwijano umiejętności samoobsługowe w zakresie higieny osobistej, przygotowywania posiłków i obróbki termicznej żywności, wykorzystania sprzętu AGD, sprawowania zakupów, przestrzegania zasad bezpieczeństwa w życiu codziennym. Uwzględniając wiek podopiecznych, ich rozwój i możliwości indywidualne, angażowano

ich do pomocy w Domu. Nikt nie wnosił uwag i zastrzeżeń dotyczących wyżywienia i jego ilości, zaopatrzenia w odzież, podręczniki, środki higieny osobistej oraz kieszonkowe. Każdy wychowanek potrafił przedstawić swoje codzienne obowiązki, zakres dyżurów i czynności, które należy wykonać. Żadne z dzieci nie doświadczyło i nie było świadkiem stosowania przemocy przez osoby dorosłe w Placówce. (dowód: akta kontroli str. 87-88)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w Domu Szóstka w Wałbrzychu nie stwierdzono nieprawidłowości.

Pouczenie:

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.).

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zielińska
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej
(kierownik jednostki kontrolującej)

*pracownik
na zwolnieniu lekarskim*

.....
(przewodniczący zespołu inspektorów)

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Jacek Sujka

.....
(członek zespołu inspektorów)

102
[Signature]